

Innst. 340 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Prop. 101 S (2011–2012)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om finansiering og utbygging av E16 på strekningen Fønhus–Bagn i Sør-Aurdal kommune i Oppland

Til Stortinget

Sammendrag

Samferdselsdepartementet legger i proposisjonen fram forslag om finansiering og utbygging av E16 på strekningen Fønhus–Bagn i Sør-Aurdal kommune. Dette er første etappe av den planlagte utbyggingen av E16 mellom Fønhus og Bjørgo i Sør- og Nord-Aurdal kommuner.

På grunn av plansituasjonen legges det opp til en etappevis utbygging, der strekningen Fønhus–Bagn bygges ut som første etappe. Finansiering av strekningen er basert på statlige midler og bompenger.

Prosjektet omfatter i hovedsak utbedring av eksisterende veg inkludert rassikring. E16 er den riksvegen mellom Øst- og Vestlandet som har best regularitet i vinterhalvåret. Vegen har stedvis dårlig standard i forhold til trafikkmengden, og den er stedvis rasutsatt.

I St.meld. nr. 16 (2008–2009) og Statens vegvesens handlingsprogram 2010–2013 (2019) er det lagt til grunn statlige midler til å starte utbyggingen av E16 på strekningen Fønhus–Bagn–Bjørgo, inkl. rassikring ved Bergsund, i første fireårsperiode. Prioriteringen er betinget av tilslutning til et opplegg for delvis bompengefinansiering av utbyggingen.

Samferdselsdepartementet legger opp til at anleggsarbeidene på strekningen Fønhus–Bagn kan starte annet halvår 2012 med ferdigstillelse ved årsskiftet 2014/2015.

Beskrivelse av utbyggingen

E16 på strekningen mellom Fønhus og Bjørgo er om lag 23 km lang. Den består av utbyggingstreknin-gene Fønhus–Bagn, som omhandles i proposisjonen, og Bagn–Bjørgo.

Strekningen Fønhus–Bagn–Bjørgo har ikke tilfredsstillende standard ut fra trafikkmengde og funksjon som riksveg mellom Øst- og Vestlandet. Tungtrafikkandelen er om lag 13 pst. Det er betydelig trafikkøkning i helger og ved store høytider.

Utbyggingsstrekningen Fønhus–Bagn er om lag 10 km lang. Utbyggingen omfatter dels omlegging og dels utbedring av eksisterende veg til tofelts veg med 8,5 meter vegbredde. På et rasutsatt parti ved Bergsund skal det bygges en om lag 650 meter lang tunnel.

Styringsrammen i 2012-kroner er 420 mill. kroner og kostnadsrammen 444 mill. kroner. Netto nytte for prosjektet er beregnet til -380 mill. kroner, og netto nytte over totale kostnader er -0,9.

Samferdselsdepartementet vil komme tilbake med et opplegg for videre utbygging og finansiering av strekningen Bagn–Bjørgo når det foreligger tilstrekkelige avklaringer. Departementet vil arbeide for at utbyggingen av hele strekningen E16 Fønhus–Bjørgo skal skje mest mulig kontinuerlig.

Den lokalpolitiske behandlingen er omtalt i punkt 3 i proposisjonen.

Utbyggings- og finansieringsopplegg av strekningen Fønhus–Bagn

Med de bompengetakstene som det er lagt til grunn i proposisjonen, er det regnet med en årsdøgntrafikk (ÅDT) på 2 200 kjøretøy gjennom bomstasjonen etter åpning i 2015. Det er regnet med at bompengeinnkrevningen vil føre til en trafikkavvisning på om lag 10 pst.

Finansieringsplan for E16 Fønhus–Bagn (jf. tabell 5.1 i proposisjonen)

	Mill. 2012-kroner		
	2010–2013	2014–2017	Sum
Statlige midler			
– post 30 Riksveginvesteringer	30	70	100
– post 31 Rassikring		100	100
Bompenger	190	30	220
Sum	220	200	420

Det legges opp til å etablere en bomstasjon på strekningen E16 Fønhus–Bagn ved Koparvike. Det er lagt til grunn etterskuddsvis innkreving i begge kjøreretninger i en automatisk bomstasjon.

Når hele strekningen E16 Fønhus–Bagn–Bjørge er ferdig utbygd legges det, i tråd med lokalpolitiske vedtak, opp til at bomstasjonen flyttes fra Koparvike til området ved kommunegrensa mellom Sør-Aurdal og Nord-Aurdal.

Inntektene fra denne bomstasjonen skal finansiere resterende gjeld knyttet til prosjektet Fønhus–Bagn og forutsatt bompenggebidrag knyttet til prosjektet Bagn–Bjørge.

Det forutsettes at takstene blir justert i forhold til konsumprisindeksen. Samferdselsdepartementet legger etter dette til grunn et passeringstak på 40 passeringer for prosjektet E16 Fønhus–Bagn. Oppland fylkeskommune og Sør-Aurdal kommune har sluttet seg til det skisserte takst- og rabattopplegget.

I proposisjonen er det lagt til grunn samlede bompenggeinntekter på om lag 445 mill. kroner, fordelt med 220 mill. kroner til å dekke deler av investeringskostnadene, om lag 180 mill. kroner i netto renteutgifter og 45 mill. kroner til å dekke innkrevingskostnadene og kostnader til drift av bompengeselskapet.

Basisforutsetninger som er lagt til grunn for finansieringsanalysen går frem i punkt 5 i proposisjonen. Med forutsetningene er innkrevningsperioden beregnet til om lag 15 år.

Oppland fylkeskommune i møte i fylkestinget den 7. desember 2010 fattet vedtak om fylkeskommunal garanti for bompengeselskapets gjeld avgrenset til 235 mill. 2010-kroner.

Etter at Stortinget har fattet vedtak om finansiering og utbygging av E16 på strekningen Fønhus–Bagn i Oppland, vil det bli inngått avtale mellom Vegdirektoratet og bompengeselskapet i tråd med forutsetningene som er lagt til grunn i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Anne Marit Bjørnflaten, Susanne Bratli, Freddy de Ruiten, Siri

Hov Eggen, Magne Rommetveit og Tone Merete Sønsterud, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen, Bård Hoksrud og Arne Sortevik, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Lars Myraune og Ingjerd Schou, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, fra Senterpartiet, Janne Sjelmo Nordås, og fra Kristelig Folkeparti, lederen Knut Arild Hareide, viser til at god transportinfrastruktur er en forutsetning for et velfungerende og moderne land der folk, varer og tjenester raskt kan forflytte seg dit det er størst behov. Komiteen påpeker at det for Norge som eksportnasjon er særlig viktig med gode veiforbindelser mellom landsdelene og videre til kontinentet.

Komiteen viser til at forutsigbarhet er en nøkkelfaktor for effektiv logistikk, og at E16 per i dag er den riksvegen mellom Østlandet og Vestlandet som har best regularitet. Komiteen viser til at veien i dag har dårlig standard i forhold til trafikkmengden, og at den stedvis er rasutsatt. Komiteen viser til at det på utbyggingsstrekningen Fønhus–Bagn har skjedd seks ulykker med personskaade i perioden 2000–2010.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, er av den oppfatning at investeringer i bedre veier kan bidra til å redusere antall personskaader og dødsulykker.

Flertallet er tilfreds med at man får realisert en god og trygg vei på strekningen Fønhus–Bagn på E18 og slutter seg til proposisjonens forslag til finansiering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre påpeker at man langt på vei kan sikre seg mot personskaader og dødsulykker gjennom investeringer i sikkerhetstiltak på veinettet. Disse medlemmer mener at det er viktig at den nye veien bygges med tilstrekkelig kapasitet og tilstrekkelig sikkerhet til både dagens trafikk og fremtidig trafikkvekst.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det i Prop. 101 S (2011–2012) legges opp til at bilistene i prosjektet E16 Fønhus–Bagn skal betale mer enn det veien koster i bompenger, til tross for at staten skal gå inn med 200 mill. kroner. Veiprojektet koster 420 mill. kroner, og bilistene skal betale inn 445 mill. kroner i bompenginntekter, fordelt med 220 mill. kroner til å dekke deler av investeringskostnadene, om lag 180 mill. kroner i netto renteutgifter og 45 mill. kroner til å dekke innkrevingskostnadene og kostnader til drift av bompengeselskapet.

Disse medlemmer viser til at norske bilister årlig betaler inn langt mer i bil- og drivstoffavgifter enn det staten bruker på veinettet. Disse medlemmer mener derfor at det er urimelig at bilistene skal belastes med bompenger på toppen av dette. Disse medlemmer viser til at bilistene i 2012 vil betale inn rundt 55 mrd. kroner i bilrelaterte avgifter, mens bevilgningen til Statens vegvesen på statsbudsjettets kap. 1320 er på 16,3 mrd. kroner. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet mener at staten skal ha ansvar for en forsvarlig veiutbygging i landet og at bruk av bompenger, veipricing eller annen direkte trafikantbetaling er en ytterligere beskatning av trafikantene.

Disse medlemmer viser til at regjeringen legger opp til at utbyggingen mellom Fønhus og Bagn omfatter dels omlegging og dels utbedring av eksisterende vei til tofeltsvei med 8,5 m veibredde. Disse medlemmer mener at europaveier i Norge som et minimum må bygges med plass til midtrekkverk, noe som tilsier en veibredde på 12,5 meter. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget godkjenner utbyggingen av E16 Fønhus–Bagn i Sør-Aurdal kommune i Oppland slik prosjektet er beskrevet i Prop. 101 S (2011–2012), men med statlig fullfinansiering, 12,5 meters veibredde og midtrekkverk. Stortinget forutsetter statlig forskuttering om det er nødvendig for å holde planlagt fremdrift, og at endelig vedtak om statlig finansiering innarbeides i statsbudsjettet for 2013.»

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det i proposisjonen foreslås å gjøre vedtak om delvis bompengefinansiering av utbyggingen av E16 på strekningen Fønhus–Bagn i Oppland. Disse

medlemmer viser til at det er lokal enighet om bompengefinansiering.

Disse medlemmer viser til Høyres transportplan der E16 Valdres–Filefjell ble foreslått utbygget som et helhetlig OPS-prosjekt. Disse medlemmer vil på generelt grunnlag minne om at OPS gir betydelig kortere byggetid, bedre ressursbruk og muligheten for å være garantert skikkelig vedlikehold gjennom hele veiens økonomiske levetid. Disse medlemmer vil også vise til Høyres trafikksikkerhetsstrategi der det blir tatt til orde for å senke terskelen for bygging av midtrekkverk.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget godkjenner utbyggingen av E16 Fønhus–Bagn i Sør-Aurdal kommune i Oppland slik prosjektet er beskrevet i Prop. 101 S (2011–2012), men med statlig fullfinansiering, 12,5 meters veibredde og midtrekkverk. Stortinget forutsetter statlig forskuttering om det er nødvendig for å holde planlagt fremdrift, og at endelig vedtak om statlig finansiering innarbeides i statsbudsjettet for 2013.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen viser til proposisjonen og merkningene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

1. Stortinget samtykker i at bompengeselskapet får tillatelse til å ta opp lån og kreve inn bompenger til delvis bompengefinansiering av utbyggingen av E16 på strekningen Fønhus–Bagn i Oppland. Vilårene fremgår av Prop. 101 S (2011–2012) og Innst. 340 S (2011–2012).
2. Samferdselsdepartementet får fullmakt til å inngå avtale med bompengeselskapet og fastsette nærmere regler for finansieringsordningen.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 31. mai 2012

Knut Arild Hareide

leder

Bård Hoksrud

ordfører

